

~~515~~ 73

105 ~~23~~

R E F L E X I O

Ab

Equite Polono & Amante Patriæ facta
supra Electionem Noui Regis,

1674.

pro Lotharingis Principe Carolo.

E. XXVI. 154 - bez zbirky

~~22~~

I quando augustissimæ Reipub. Nostræ sagaciter procedendum est in noui Regis Inauguratione, tum vero imprimis exulceratissimis hinc temporibus, in id solerter prouideq; incumbendum est, vt illum suffragijs suis euehat, qui eiusdem lioribus oportune mederi valeat. proinde indaganda nobis veniunt principia, quibus innixa Resp. ad summæ felicitatis ac gloriæ culmen prouecta fuit; vt eadem impræsentiarum in remedia illius restorationis assummantur; quæ olim fuerant exordia salutis.

Et imprimis quidem ex ipsis conuersionis nostræ incunabilis ab Orthodoxa Repub. Matre Nostra Sanctissimè obseruatum est, vt eos duntaxat fascibus Regalibus admoueret quos sciret veræ Romanæq; Religioni fore addictos, alios vero hac in parte suspectos, vt potè profanos aris focusque suis longissime arceret.

Sapientissimè enim ex aliorum potentissimorum Regnorum obmutatam religionem interitu, tanquam ex antecedentibus, hæc deducit consequentia. Regnum suo stabili non posse consistere firmamento, si nutet fides, nec oleam reuirefcere si superis perfidiâ insolente bellum indicatur sopitaq; incendia, dolosis foueantur suscitenturq; cineribus.

Alterum est: Rempublicam nostram nunquam fore securam suæ conseruationis ac libertatis si electura sit Regem adeo potentem, qui pro libidine sua regat & imperet: aut alios subditos quibus amplius fidat, primæq; admissionis habeat: in nos vero perinde atq; in adoptiuos, minimeq; vterinos nouercali odio desæuiat. vel machinamentis suis tam potens euadat, vt per intimos suos externorumque Nuntios eam dilaniare, & cum illius detrimento se suaq; promouere poleat. Id etiam principium omnino nobis petendum, ac defendendum est, si Rempub. nostram vnanimem, fortunatam beatamq; redere intendimus.

Tertium est: Salutem, incrementum, emolumenta Reipub. nostræ non nisi in vnione membrorum cum capite fundata esse, indeq; neruos ac vitam mutuare: non secus ac ex connexionione totius corporis sanitas omnisq; decor illius resultat.

Vltimum est, Regno nostro perquam necessarium esse grauis-
simo

353
simo hoc rerum articulo, Regem per quam bellicosum, ac neruo belli supra ceteros præstantem quod itidem tam liquidum est, vt diem præsentem negat, qui eidem contrauerit.

Et hæc quidem sunt Laconica principia seu firmamenta: quibus vniuersæ Reipub. salus incolumitasq; subsistit. Ex quibus inferendum nobis est, quis qualisue ad clauum Reipub. nostræ moderandum pro merito cuchi valeat.

Quod me concernit nemini patrocinari cupio in eo suffragando præterquam vniuersæ Reipub. laboranti, nostraq; inter Heroïnas Orbis vniuersi mille titulis dignissimæ ac deprædicandæ Reginae Dominae Dominae nostræ clementissimæ.

Verum quem inde parem tanto oneri, quem hinc dignum tanta felicitate iudicabimus, præterquam celeberrimum illum Heroem quæ prioribus Electoralibus nostris Comitijs supra ceteros Corriuales ac Competitores calculotum suffragijs extulimus, animosq; ac pectora integra fide maiori ex parte deuinximus: Ethic est SERENISSIMVS PRINCEPS LOTHARINGICVS quem non tam natiuis coloribus exornare, quam iudi penicillo lymphatisq; lineamentis adumbrare in Illiade contendo. Quod si caligantibus oculis ad Archetypum ipsum minus accessero, pictores tyrones imitabor, qui operi suo nomen apponunt, quo nullo negotio elucescit quidquid representare est in animo. Sub rudibus tamen lineamentis eâ virtutis imago adumbrabitur, ex qua liquido appareat me non vulgaris notæ Principem vobis proponere voluisse. Illi qui meliorem illius notitiam contraxerunt defectus meos & parerga supplebunt, quos constat picturæ meæ nihilum detracturos, plurimum vero perfectionis decorisq; addituros.

Observatum id nouissima electione à sagacioribus Reipub. Patribus (quod in dies magis elucescit) præfatum Principem tanto polere ingenio, vt meritò sit admirationi; eo tenore functiones suas exequi, vt sole clarius appareat, à genio aliquo superioris ordinis gubernari: eâ prudentiâ inter secunda & aduersa incedere vt nunquam & nusquam cespitalle, aut hallucinatus esse auditus sit. Tam vero ubiq; sibi præsens est, vt nulli inopinati euentus eum exasperent; tam basilicè seipsum gubernat, vt solo incessu singularis prærogatiuæ Princeps pateat: tam humanus & affabilis perhibetur, vt gratiæ in eo sedē fixisse credantur: tam libera lis ac magnificus in bene me-

ritos existit, ut nemo unquam iure contra illam conqueri ausus sit. Et ut compendio sermonis complectar, sine ullo tamen veritatis dispendio (more eorum qui errarum situs breui tabula comprehendunt) omnibus heroicarum virtutum prerogatiuis quae diuine Regem orthodoxum commendare pollent, ita emicat, ut non nisi inuidus Momi aut Iusci oculus crisi sua Rhadamantina nauulum aliquem effingere polleat. Haec aliaque decora liquidius innotescunt si ad supposita principia tanquam ad limam examinentur, aut ex iisdem corollarijs deductis inferantur.

Primum itaque erat vera basis Regnorum omnium ac cardo qua nititur Reip. nostrae salus ac sanitas est intemerata Religio Catholica, toties sanguine nostro rigata, saepius acinacibus nostris fortissime propugnata. Quem vero ad illius defensionem ac incrementum est tanto Candidatorum albo saniore consilio subrogabimus, quam praefatum Principem auita Religione ac in Superos pietate commendatissimum. An arbitramini alio diuorum fauore hunc Principem in haec saecula reseruatam & Reipub. nostrae in grande felicitatis pignus destinatum, quam ut gloriosissimis trophaeis felicissimisque suorum Maiorum Godefridi Bullionij aliorumque; succedentium auspicijs, Solymeum postliminio thronum obtineat immortalisque Reip. nostrae patriat triumphos. Eo illum euocant manes patrij Orthodoxa impietate ibidem inquietati, eo sanguinea fluente est fortissimis Christi Pugilum pectoribus deducta, eo diuinissimus ille Seruatoris nostri eruator qui multo efficacius innocente Abel, identidem intonat, vindicete, vindicete. Audiet ille threnos hosce vindicabitque Superum (vti non ambigo) auspicijs prouectus; dummodo pari auiu & pietate, pari in Superos fide & cultu, pari Religione & promptitudine praecuntem sequamur.

At vero quoscunque alios Competitores illius nominaueritis non Orthodoxos sed Orcodoxos inuenietis. Canunt illi quidem palinodiam perfidiae suae, at insula peruersae mentis axiomata ex integro nunquam anathemate ferient. Virus enim semel intemis potatum praecordijs, non vno eijcitur singultu. Tenacissime haeret quod rudibus annis percepimus. Regionem plerumque non religionem, potum non animum mutant, castigant ad omnem pietatis normam exterius errores suos; interius vero idolis litant: sacra adyta plerumque frequentant ut arancarum genio aconita sorbeant.

Præf-

Præferunt ementito oris filo sanctimoniam aliquam vt tanto com-
modius idololatriæ suæ cultum promoucant. Plantabunt sub tali te-
gmine vnus anni ambitu vepres, quæ pluribus lustris à sedulis vigi-
lantissimiq; Patriæ cultoribus extirpari nequibunt. Noui ego quam
vigilans hydra sit Calvinismus vt capita sua propaget, vt venena dif-
fundat, vt fetus suos promoueat. Ad cuius partes si accesserimus in
primis Reipub. principijs grauissimè impingemus.

Alterum est conseruatio Libertatis in integro: ne videlicet Tyr-
ranide opprimatur Resp. & aliarum gentium calamitatem in caput
suum inuehat. Quod fieri potest vel per priuatas machinationes &
societates clandestinas cum alijs Principibus, vel per propriam ipso-
rum potentiam. Et tanè à Leonibus Balthicis, equitanteq; Nympha
id subuereri Respub. posset, minimè verò à decantatissimo Candida-
to nostro. Si quæ enim Machinamenta & coniunctiones armorum
timendæ sunt; illæ certæ cum Gallia, Succia Brandeburgico Impe-
ratore vel alio Imperij Principe contraherentur.

Verum meus Candidatus nequit amicitiam periculosam cum Gal-
lia, prout constat contrahere, nec vllam habere ligam (vt vocant)
cum Sueco aut Brandeburgico, nec controuersijs vllis aut foederibus
cum alijs Principibus externis illigatus existit. Æstimat ille ipso-
rum merita, quod est Iustitiæ; conatur illis sua obsequia deferre, quod est
humanitatis ac vrbانيتatis apud ipsum indispensabilis; offert illis su-
am amicitiam, vt reciprocè talis exhibeatur. Copias militares con-
tra capitalissimum Christianæ fidei hostem eduxit, vt pateret orbi
hunc vnum esse quem odijs suis impeteret, in quem belli bilem effun-
deret. Itaq; hoc vnum de eo dici potest, quod cum omnibus (vno
duntaxat capitalissimo hoste exempto) apprime consentiat, tanquam
sum amicis & vicinis sinceris non vt Dominis suis,

Nec cum ipso Augustissimo Imperatore aliam communionem
aut vnionem habere exoptat, præter illam quam semper ambuit Res-
pub. nostra, & per occasionem Matrimonij contracti cum Sanctæ me-
morix Serenissimo Rege defuncto confirmauit: ad quam stabilien-
dam non facile capaciolem illo inueniemus.

Quisquis verò ab hac, cum Augustissima domo, vnione Rem-
publicam sequestrare meditatur, is profecto velliore, vel etiam men-
te caprus est. Cum enim omni ex parte hostibus inuestemur vnum
nobis restat asylum Imperium, quo nos securè recipiamus. Cum

mole nimia rebellium ac perduellium opprimimur ab hac aquila subleuamur. Cum alia pręgnantes vrgent necessitates, ab astro hoc subsidia ac remedia erogamus. Ita vt nunquam ab ea infestati plerumq; consilio & auxilio defensi simus. Profecto si sapimus in id potius incumbendum nobis est vt omnem omnino cum eadem domo communionem armorum incamus; vnus sit nostrum hostis, in quem Polona Germanaq; conspirent pectora. Tum demum non modo vicinis nostris sed & orbi vniuerso formidandi existemus,

Cęterum Rempubl. nostram predictus Princeps his omnibus amicitijs multo cariorem habebit, vtpotę cui soli inaugurationem suam & diadema in acceptis referet. Dementiam sapit iuspiciari alterum velle subesse, cum pręesse valeat, in regno libero malle famulari imperio, externa commoda priuatis anteferre. Assolent equidem Principes liberi procorũ geniũ æmulari, qui antequã maritentur sponsis varijs afficiuntur ac ancillantur; at vbi vni Hymencis vinculis adstricti sunt, actutum aliarum amoribus spretis suis gratijs adhęrescunt illas forent promouent, defendunt. Sponsa imo vxor primę electionis culueus Principis regnum est, cum quo posteaquam contraxit, impossibile est ut alienę afficiatur. Itaq; nihil omnino timendum est, ne forte protectionē aliorum suscipiat aut in detrimentum nostrum extraneos inducat.

Suppetiæ vero quas ex Lotharingia & à Serenissimo Patruo suo ad subueniendum Reipub. percipere poterit, maximo eidem futurę sunt emolumento. Reditus enim illius annui adęquant sumptus necessariõs maximi Principis: quos ille liberrimę Reipub. nostrę incrementis illiq; fideliter sinceręq; famulantibus deuouet. Ideoq; ex hoc ipso principio suffragia nostra meretur, demerenturq; illi, quos quos conitat non tam regnare, quam Tyranidem in sibi subiectas ditiones exercere.

Tercio principio edocemur salutem incolunitatemq; Reipub. in vnione subditorum cum Principe consistere. Hanc profecto arctissimam in Serenissimo Lotharingię Dynasta cum Reipub. ominari fas est. Siquidem reuera Princeps est, ea humanitate & gratia, ijq; virtutibus exornatus, vt violentiã quadam animos aliorum in sui amorem attrahat, sibiq; arctissimę deuinciat. Nolim tamen hinc evincere, quot solus ille sit atq; vnus, qui affectum Reipub. promereatur, multoq; minus commendationis illius argumenta, in alterius vi-

lipen-

513

lensionis firmamento collocare. Suppono enim plures alios excellentissimis virtutibus atq; animi dotibus, exornatos inueniri. Pono tamen: Esto quod hi habituri sunt zelum boni communis, curamq; paternam pro solatio & conseruatione Reipub. sint accurati in seruandis legibus, constantes in Reipub. honore defendendo, incorrupti in administranda iustitia, ac distribuenda mercede emerita. Sint tam animosi vt nec quieti, nec vitæ suæ ob bonum publicum indulgeant quemadmodum hic Princeps existit. Supra hæc omnia inuenitur necessitas vna in eodem conseruandi erga subditos & electores suos singularem affectum, nec dispensandi eundem in exteros. Noscit enim optimè nobis solis fasces, & Diadema illud Imperatorū non tam frontibus quàm pectoribus exemptum debiturum. Vt vt enim virtutes ipsius Actorum & Promotorum officio fungantur, vt vt protectores illius zelus sit quo fertur amore Reipub. Nostræ: vt vt Paranympus vox publica perinde ac præco clameq; nullum posse inueniri magis idoneum illo, ad regnandum quicumque se offerunt; maximum tamen pondus authoritati illius addet Reipub. prudentia quæ vt Iudex illum præ reliquis dignissimum iudicabit coq; titulo illum sibi plurimum deuinciet.

Ex parte verò nostra tanquam opus manuum nostrarum post Deum adorare ac complecti obstringemur: vt ea ratione causa feliciter vnus ac alterius indissolubile efficiat Gordij nodum, quo inuicem constricti corpus integrum saluum ac incolume subsistet.

Quartum deniq; erat Rege bellicoso nobis opus esse. Ex hoc capite merito calculum meum subtraherem Serenissimo Principi Candidato, nisi iudicio hominum prudentum, nostrorum æquè ac externorum liquidum foret, singularis ipsius in arena militari dexteritas, Martiaque virtus. Non literis ille vt pleriq; ad hanc scientiæ & experientia sublimitatem euasit; sed rebus præclare ac fortiter gestis. Audiui & audiuisse gestio, illum omni inconflitu non terga, quo alios metus aut sanguis collocat; respexisse, sed frontem: non prælia vidisse sed tractasse, laureas non participasse ab alijs, sed sua dextera præcidisse. Audiui inquam & audiuisse gestio; primum se per extitisse in congressu, vltimum in recessu, in rebus turbatis quietum, in conuulsis immotum, in desperatis erectum, in perditis nunquam non præsentem sibi extitisse. Audiui plura alia quæ lubens prætereo, ne panegyrim potius quam consilium contexere videar;

Vos tandem vltimò compello Patres conscripti; date date vel ex omnibus vnum, qui huic non modo præferri, sed vel conferri valeat. Date & quoscunq; dederitis, vel trans Balthicum in obscuro sine nomine latentes, imbellesq; deprehenditis: Vel crepundia vix exuisse, vel bella legisse non vidisse decernetis. Date alios, & si quos dederitis, vel de Religione suspectos, vel fœderibus externorum implicitos, vel potestate tremendos inuenietis.

Date inquam quosquos volueritis & ab ijs minorem concordiam, minorem authoritatem, minora subsidia, expectare potestis. Non intendo hic singulorum Candidatorum hanc ad limam examinare qualitates: vos quæso vni aut alteri illorum libellam hanc applicate. Conferite vos liberrimæ mentis passibus ad circumfusas nationes, illasq; imprimis ad quas inclinatus animus iustrate. Ite inquam in Batauiam & en seic vobis offerret, vnica rœcius gētis gēmula Princeps ab Auro initiatus, illoq; ex nomine ambiendus: verum subsistite paululum & libratæ iudicijs decernite; num primo ex principio suffragari valeatis cuius genitorem constat, omni immanitate in Orthodoxos omni rabie in diuorum icones omni impietate in sacra quæuis desæuissæ. Num procul à stipite pomum hoc cecidisse arbitramini? Num ab ipsis Batauis promoueri potius quam eliminari credetis: Num ab eo alia Reipub. emolumenta, præter exiguos nummos, speranda veniunt, quibus nos mercatum non se electum gloriabitur.

Progredimini exinde nisi vos vestigia careeresq; Casimiriani terrent, ad Galliz confinia, & vel pullos imbelles, vel vnum canum decapularem tot calculis olim reprobatum offendetis. Hem hunc ne è Libitinæ serculo abstractum, regali throno præficiemus! & exauhorato orbis nostri imo vniuersi delitio Helenam illius, ne dixerò Heceubam inuehemus! O prudentiam ne dicam vesaniam nostram. Ignoramus forsitan quæ nam ova nobis aurea Gallina prior peperit ex quibus Cadmeæ dissidentium soboles vix non ad interitum Reipub. nata emerit? exciderunt vobis thesauri Nostri per illam cæci, vt cupram tela araneæ aliaq; parasarnalia per eam inuecta. Latet vos etiamnum gentem nostram summa cum ignominia publicis theatris in sibilum apud eos exhiberi, nec fere alio habitu præterquam Polono Histriciones præsentari. Quodq; nos exasperare in illos summo potere deberet illud minime postremum est, quod nec pijs manibus

bus Serenissimi Regis nostri defuncti parcitur, dum perinde ac scura vnus in scenam ab ijs producitur. Quid dicam de presentia cum porta Otthomanica internectio bello, quis facies admouit, quis furias addidit, nisi liliū illud vere inter spinas, quod nescio quo exotico odore nos vna cum orbe terrarum factionibus suis inuoluit. florere illud nescit nisi aliorum calamitatibus fulcatur, alienis casibus firmetur, pereundum nobis est, vt illud sit saluum. dumq; iam cadere incipit per latus nostrum exurgere conatur. Itaq; non nobis sed illis hic suffragijs consultum imus? nec alia ab eodem subsidia præter fœminea ominari possumus euentura. Quæ quam vera sint quiq; facile depræhendet; qui non ad priuatum commodum sed ad publicum & sani iudicij ac vulgæ auræ trutinam vota sua expenderit.

Reuertimini itaq; in Marchiam ac Prusiam ibidemq; magnæ Aquilæ pullos non degeneres obiectate. Verum & in ijs quâtopere vacillent principia nostra ex calculo confratris nostri Mazouitæ tanquam ex Lydio lapide nullo negotio conijciatis.

Totam deniq; Europam (ne prolixus sim) sagaci mentis obite oculo, & aliorum Martios spiritus atq; subsidia cum Candidato meo conferte; neminemq; si facinum oculis vestris detraxeritis ex illo capite digniorem dexterioremq; decernetis. Innitendo itaque Maximis hisce prona animi voluntate in meam sententiam vos contra res meos successuros confido, quibus fides, pax, patria cordi est.

Nisi id forsan quispiam obtendat, Mahometanos agrè laturos electionem istam; eò quod nunquam Christianis oris signa intulerint quin aliquem è Serenissima stirpe Lotharingica oppositum sibi inuenerint. Hi duntaxat Electioni meæ reclamabunt, quod cum elegerimus qui vestigijs Maiorum suorum inhærendo à teneris cornua Lunaticorum istorum ferire perbelle didicit. Credient enim eodem caractere fore resignitum, quo alij ex eadem familia, non tam annis quàm victorijs inclitissimi.

Tandem vt compendio stringam quod pluribus hætenus dictum est, concludo: Si intendimus videre Regem in fronte exercitus, qui nunquam prælia gerat, quin ipse incoram administret, Lotharingus est. Si Codrum prodigum sui sanguinis exoptamus, Lotharingus est, si aspiramus ad solidæ concordie promotorem, ad magnanimum patriæ protectorem ad communem omnium patrem Lotharingus est.

Huius

Huic si seruitia si sanguinem, si vitam polluebitis in immenso cum
authoramento recipietis.

Meum itaq; consilium est, vt cum conformibus suffragijs Regem
nostrum decernatis. Idq; fixissimum teneatis, quicumq; huic inau-
gurationi contrauerit, hunc vel proprio commodo, non vili-
tati Reipub. prospicere; vel certé minus integra fide patris patro-
cinari; cui ego fausta fortunataq; omnia cum noui anni auspicio;
tanquam sincerus eiusdem ciuis candidissimo pectore
vouco.

